etIFVcemþcedIm,IGayerOgRbDItxát xøbséygkøyCasãdmYIán?

ទួន ប៊ុនគង់
បកប្រែពីភាសាអង់គ្លេសដោយហែល រិទ្ធី និងថន ប៊ុនលី

Some hints when writing a short story

TUON Bunkong
(translated from English by HEL Rithy & THAN Bunly)

ស្នាដៃដ៏ល្អមួយ ចាំបាច់ឈរលើមូលដ្ឋាននៃឯកភាពធាតុសិល្បៈ។ នេះមានន័យថាគ្រប់សមសភាពរបស់វា ចាំបាច់ត្រូវរួមគ្នាពង្រីកខ្លឹមសារអត្ថន័យតែមួយ។ ចាប់តាំងពីសម្ព័ន្ធរូបរហូតដល់អត្ថរូបនៃរឿងទាំងមូល ពីមាតិការហូតដល់អត្ថន័យ ចាប់តាំងពីចង្វាក់រហូតដល់រចនាបថ ត្រូវមានទំនាក់ទំនងពីមួយទៅមួយ។ ឈុតឆាក តួអង្គ ការសន្ទនារបស់តួអង្គ បរិយាកាស ចាំបាច់ត្រូវតែរួមគ្នា ច្របាច់បញ្ចូលគ្នា ដើម្បីបង្កើតតំលៃសិល្បៈនៃរឿងនិងឈុតឆាកនីមួយៗ ពោលគឺធ្វើយ៉ាងណា កុំអោយមានព្រឹត្តិការណ៍ ហេតុការណ៍ រឺសកម្មភាពតួអង្គដែលមិនទាក់ទងគ្នា គឺចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើអោយធាតុទាំងនោះទាក់ទងគ្នាពីមួយទៅមួយឥតដាច់។ ទាំងអស់នេះនឹងរួមគ្នាទ្រទ្រង់ឯកភាពនៃអត្ថន័យ និងឧត្តមគតិនៃរឿង។

យើងអាចធ្វើដូច្នេះបានដោយសារធាតុណាមួយក៏ជាចំណែកនៃរឿង។ វានឹងជួយឆ្លុះអោយឃើញប្រព័ន្ធគំនិត អារម្មណ៍ សញ្ចេតនា ការយល់ដឹង ទស្សនវិស័យនៃរឿងនោះផងដែរ។ ដូចគ្នានេះដែរ តួអង្គមិនត្រូវមានលក្ខណៈរឹងត្អឹងដូចវត្ថុ ចាំតែអ្នកនិពន្ធបញ្ជាដូចអាយ៉ងនោះទេ។ តួអង្គត្រូវមានលក្ខណៈស្វយ័តម្ចាស់ការដូចលក្ខណៈពិតរបស់មនុស្សហើយបើអោយតួអង្គដូចមនុស្ស គឺមានន័យថាត្រូវមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ សាំញ៉ាំពិបាកយល់។ ត្រូវមានសុបិន មានចេតនារម្មណ៍ មានកំហុសមានចំនុចខ្វះខាត ទាំងនេះឯងជាលក្ខណៈរបស់មនុស្ស។ តួអង្គមិនចាំបាច់ថាត្រូវតែជាវីរបុរសពេញលក្ខណៈ រឺបច្ចាមិត្រពេញលក្ខណៈនោះទេ។ ជីវិតពិត គឺមនុស្សមានលក្ខណៈទាំងអស់នេះនៅលាយឡំគ្នា។ លើសពីនេះទៅទៀត សកម្មភាពតួអង្គត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងអត្តចរិត និងលក្ខណៈរបស់គេ។ ការនិយាយស្តីក្តី ទំនាក់ទំនងពីតួអង្គមួយទៅតួអង្គមួយក្តី ត្រូវស្របទៅតាមចរិតលក្ខណៈរបស់គេ។ ទីកន្លែងដែលគេរស់នៅ កាល បរិយាកាស ប្រវត្តិរូបរបស់តួអង្គចាំបាច់ត្រូវកំណត់នៅក្នុងព្រំដែននៃលក្ខណៈរបស់គេដែរ។ យើងអាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតថា ក្នុងរឿងប្រឌិតខ្នាតខ្លីគ្មានករណីចៃដន្យនោះទេ។ អ្វីគ្រប់យ៉ាងទាំងអស់ត្រូវតែជាប់ទាក់ទងគ្នាពីមួយទៅមួយ ហើយគ្មានអ្វីដែលគ្មានសារសំខាន់នោះទេ ព្រោះគ្រប់ធាតុទាំងអស់សុទ្ធតែចូលរួមជាមួយគ្នា ដើម្បីបង្កើតតំលៃអោយសាច់រឿង។

ក្រៅអំពីឯកភាពសិល្បៈនៃរឿង លំនាំនៃការរៀបរាប់ដំណើររឿងក៏ជាចំណែកមួយផ្តល់តំលៃអោយរឿងប្រឌិតខ្លីៗរបស់យើងដែរ ហើយគោលការណ៍ដែលយើងគួរប្រើនោះគឺថា Tell Versus Show មានន័យថាយើងមិនត្រឹមតែរៀបរាប់ដំណើររឿងអោយគេដឹងប៉ុណ្ណោះទេ តែត្រូវធ្វើយ៉ាងណាបំផុសទិដ្ឋភាពនៃរឿងនៅក្នុងអារម្មណ៍អ្នកអានផងដែរ។ ជាឧទាហរណ៍ បើយើងចង់បង្ហាញថា តួអង្គនោះជាមនុស្សស្រវឹងខ្លួប យើងអាចបង្ហាញថាគាត់ដើរទៅតូបលក់ស្រានៅជ្រុងមួយនោះ ហើយមានលុយប៉ុន្មានផឹកង្វូតទាល់តែអស់។

ហេតុអ្វីបានជាចាំបាច់ធ្វើអញ្ចឹង? ហេតុអ្វីបានជាធ្វើមិនបាន បើយើងគ្រាន់តែនិយាយពីហេតុការណ៍ដែលកើតមាននៅក្នុងរឿងប៉ុណ្ណោះ? ហេតុផលគឺងាយណាស់ យើងមិនអាចនិយាយប្រាប់អ្នកអានត្រង់ៗ ដូចប្រាប់កូនក្មេងនោះទេ តែយើងត្រូវទុកសិទ្ធិមួយសំរាប់អ្នកអានក្នុងការប្រើបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ ទទួលយកពិភពនិមិត្តរូបារម្មណ៍ដែលយើងបង្កើតផងនោះ។ យើងត្រូវទុកចិត្តលើជំរើសរបស់អ្នកអាន។ លើសពីនេះ សាច់រឿងរបស់យើងជាការពណ៌នារៀបរាប់អំពីអ្វីមួយដែលដើរនៅជិតជីវិតពិត ហើយកាលណាវាជាជីវិត រឿងរបស់យើងមិនមែនជាមេរៀនសំរាប់បង្រៀនគេ រឺដែលគេរៀននៅក្នុងថ្នាក់នោះដែរ។ ជីវិតគឺជាអារម្មណ៍ និងបទពិសោធន៍ ហើយគឺហេតុផលនេះឯងដែលអ្នកអានត្រូវមានសិទ្ធិទទួលយកការឆ្លុះបញ្ចាំងពីសាច់រឿង ពីបទពិសោធន៍ឯកជនរបស់គេ។ រឿងប្រឌិតខ្នាតខ្លីយ៉ាងហោចណាស់ក៏ជាជីវិត។ វាផ្តល់អោយយើងនូវទស្សនវិស័យ ចក្ខុវិស័យ ពីបទពិសោធន៍នៃជីវិតពិត ហើយនឹងប្រាប់យើងពីជីវិតពិតរបស់យើងផងដែរ។ ត្រង់នេះភ្ជាប់យើងទៅនឹងចំនុចមួយទៀត គឺថាស្នាដៃដែលល្អមួយចាំបាច់ត្រូវតែមានញាណអំពីលក្ខខណ្ឌជីវិតរបស់យើងផ្ទាល់ផង និងពិភពលោករបស់យើងផង។

នៅក្នុងសៀវភៅខ្លះ យើងអានវាដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មានតែប៉ុណ្ណោះ ដូចជាកូនសៀវភៅដែលរៀបរាប់អំពីរបៀបជួសជុល រឺប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រដែលគេដាក់ភ្ជាប់មកនៅពេលទើបនឹងទិញថ្មីៗ។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងសៀវភៅខ្លះទៀត យើងអានដើម្បីកំសាន្ត ដូចជាសៀវភៅរឿងកំប្លែង រឺសៀវភៅប្រលោមលោកផ្សងព្រេង ដែលនិយាយអំពីនាយកប៉ាល់ម្នាក់ធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់មហាសមុទ្ររហូតដល់ទៅប្រាំពីរ។ល។ អក្សរសិល្ប៍ផ្ទុកនូវធាតុទាំងពីរនេះ ព័ត៌មានផង កំសាន្តផង ហើយនៅមានធាតុផ្សេងៗដូចជាតថភាព និងអ្វីមួយប្រកបដោយថេរភាព។ អក្សរសិល្ប៍ផ្តល់អោយជីវិតរបស់យើងនូវញាណពីពិភពរបស់យើង។ អក្សរសិល្ប៍ដោះស្រាយ និងចោទសួរបញ្ហាជាច្រើនដូចជា យើងជានរណា? តើអ្វីដែលកំណត់លក្ខណៈមនុស្សមកអោយយើង? អ្វីដែលញែកមនុស្សពីម្នាក់ទៅម្នាក់ខុសគ្នា? អ្វីទៅដែលជារដ្ឋ ជានយោបាយ ជាសង្គមនៃពិភពរបស់យើង? តើយើងកំពុងតែដើរឆ្ពោះ

ទៅណា? ដោយការដោះស្រាយ និងចោទសួរអំពីបញ្ហាតំលៃ និងជំនឿយូរអង្វែង អក្សរសិល្ប៍ទាមទារដំណើរឆ្លងកាត់ព្រំដែននៃមុខវិជ្ជាដទៃទៀត ហើយបង្កើតបានជាវិស័យសិក្សាផ្សេងៗ។ វាទាមទារការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងទៅនឹងមុខវិជ្ជាផ្សេងៗមាន នរវិទ្យា សង្គមវិទ្យា ចិត្តវិទ្យា សិល្បៈ នយោបាយ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ទស្សនវិជ្ជា និងភាសាវិទ្យា។ កាលណានិយាយអំពីភាសាវិទ្យា ខ្ញុំសូមជូនជាយោបល់ជាចុងក្រោយថា ទំនាក់ទំនងរវាងភាសា និងរឿងប្រឌិតខ្នាតខ្លីមានសារសំខាន់ណាស់ សំរាប់អ្នកនិពន្ធអក្សរសិល្ប៍ប្រភេទនេះ។ ដោយសារថាអត្ថរូបរបស់រឿងពឹងទៅលើសំនេរអ្វីគ្រប់យ៉ាងក៏មានសារសំខាន់ដែរ។ មិនត្រូវបន្សល់ទុកកំហុសណាមួយឡើយ។ គ្រប់ពាក្យទាំងអស់ គ្រប់ខ្លឹមសារអត្ថន័យ ចាំបាច់ត្រូវតែពិចារណាថ្លឹងថ្លែងអោយបានម៉ត់ចត់មុនពេលបោះពុម្ពចេញមក។ សូម្បីសញ្ញាវណ្ណយុត្តិដែលប្រើ ក៏ត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្នអោយមែនទែនដែរ។ ជាថ្មីម្តងទៀត ជាមួយរឿងប្រឌិតខ្នាតខ្លី គ្មានករណីចៃដន្យទេ។ នៅក្នុងឧស្សាហកថារបស់លោកពីវិធីសាស្ត្រសរសេរលោក Raymond Carver ដែលខ្ញុំបាននិយាយពីខាងដើមមកនោះ បានប្រាប់អោយយើងពិនិត្យសាចុះសាឡើង ប្រយ័ត្នប្រយែងទៅលើវណ្ណយុត្តិដែលប្រើមាន សញ្ញាខ័ណ្ឌ ក្បៀស។ល។

ក្នុងនាមជាអ្នកនិពន្ធ និងជាសិល្បករ យើងជាមនុស្សចំឡែក មិនដូចអ្នកដទៃឡើយ គឺត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្នបំផុតចំពោះភាសាដែលយើងប្រើ។ សូម្បីតែដាក់សញ្ញាខ័ណ្ឌខុសកន្លែងតែមួយគត់ ក៏អាចធ្វើអោយយើងគេងមិនលក់បានដែរ។ រួមសេចក្តីមក ស្នាដៃដែលល្អមួយចាំបាច់ត្រូវតែមានធាតុដូចខាងក្រោម ÷

-ឯកភាពនៃធាតុសិល្បៈ

-ពណ៌នាដោយនិមិត្តកម្ម

-ឆ្លុះបញ្ចាំងពីញាណខាងក្នុង

-ភាពម៉ត់ចត់នៃការប្រើប្រាស់ភាសា

អ្វីដែលយើងនិយាយខាងលើនេះគ្រាន់តែជាគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានប៉ុណ្ណោះ។ វាដូចជាគោលការណ៍ផ្សេងៗទៀតដែរ មិនទាមទារថាត្រូវតែនឹងថ្កល់តែមួយកន្លែងនោះទេ។ ប្រសិនបើអ្នកយល់ថាវាមិនអាចប្រើបាន ត្រូវរកអោយឃើញមូលដ្ឋានថ្មីមួយដោយខ្លួនឯង៕